

مەن پرولەتارىياتنىڭ بىر جاۋىنگەرنە اينالدىم

قۇربان تۇلىم:

يېنەلەر قۇربان تۇلىمنىڭ ئوردا ماۋ زىدۇڭدى كۆرگەن كەزدەكى ئىككىنچىسى

تەڭداۋا (1964 - جىلى تۇسىرىلگەن). □ سۈرەتتى دېڭ بېنشىۋان تۇسىرىلگەن

كەيىنكى (جۇمىي)

قۇربان تۇلىم 1883 - جىلى كەريا ئۇداننى تۇرقازاۋىلىنىدا كەيدى - جارىلى شارۋا وتباسىدا. ئۇدا دۇنيەگە كەلگەن، ۇزاق ۋاقىت فەھوال جەر يەسىنىڭ قاناۋى مەن قورلاۋىنا ۇشراغان؛ 1949 - جىلى شىنجاڭ بېيىتت ازات بولغاننان كەين، قۇربان تۇلىمنىڭ باقىتتى تۇرمىسقا قولى جەتتى، سەككىپن بېيجىڭگە بارىپ ئوردا ماۋ زىدۇڭغا امانداسۇدى تالايدان ارماندايدى؛ 1959 - جىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىغا مۇشە بولدى؛ كوزىنىڭ تىرسىنىدە 2 رەت ئوردا ماۋ زىدۇڭنىڭ نىقالاستى قايلداۋىندا بولغان، مەملەكەتتىك ەڭبەك ەرى جانە 4 - كەزەكتى مەملەكەتتىك خالىق قۇربانلىق ۋاكىلى بولۇپ سايلانغان؛ 1975 - جىلى 5 - ايدىڭ 26 - كۈنى قۇربان تۇلىم ناۋقاستان قايتىسى بولدى، سول جىلى 92 جاستا ەدى. "پارتىياعا كىرگەننەن كەين، مەنىڭ ئوردا ماۋ زىدۇڭدى قىزۇ سۇيگەن سۇيىسەنشە - لىگىم وزگەشە بولدى، بۇرىنقى قۇربان تۇلىم العىس ايتۇ ۇشش شاپاغاتشىنى قىزۇ سۇيگەن بولسا، قازىر مەن پرولەتارىيات جاۋىنگەرنە اينالدىم، ئوردا ماۋ زىدۇڭمەن سۇيىكەتتى جولداس بولدىم. ئوردا ماۋ زىدۇڭ باششلىق تەكەن سوتسىيالىزم، كوممۇنىزم قۇرۇۋىلىشى مەنىڭ ومىرلىك كۆرەس نىساناما اينالدى."

ەڭبەكتى جاقسى سەتپە، پارتىيانىڭ مەيىر - شاپاغاتىن اتقاندې
خوتان قالاسىدا نىتتەماق الاڭخىندا اسقاق بوي سوزۇپ تۇرغان ئوردا ماۋ زىدۇڭ مەن قۇربان تۇلىمنىڭ قول سىققان ۇمىنى ايرىقىشا كوز تارتادى؛ كەريا ئۇداننى تۇرقازاۋىلى تۇرقازاۋىلى قىسە تاعىندى قۇربان تۇلىم سەكەرتكىشى سا - رايىنا كىرسەڭىز، ئوردا ماۋ زىدۇڭ مەن قۇربان تۇلىمنىڭ قول سىققان تۇرغان ەرەسەن ۇلكەن سۈرەتتى ئوردا ماۋ زىدۇڭنىڭ مەيىرلى جانارنا قارغان قۇربان تۇلىمنىڭ تەبىرىنى مەن العىسەتتى سەزىمەن كورسەتتى تۇرغاندا ەدى. 1883 - جىلى قۇربان تۇلىم كەريا ئۇداننى تۇرقازاۋىلىنىدا كەيدى - جارىلى شارۋا شىڭراغىدا دۇنيەگە كەلگەن، جەرى يەلەرنىڭ قاناۋى مەن قورلىقنىن ايدەن كورەدى. 1949 - جىلى 12 - ايدا كەريا ئۇداننى كىرگەن جۇڭگو خالىق ازاتلىق ارمىيىسى ورماتنان شاشىيەنغا تۇسكەن "جابابى ادامنان" اۋمايدى - تىن ۇبىر سەرگەلدەڭدى بايقايدى. ازات -

قۇربان تۇلىم داڭقىمەن جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىغا مۇشە بولدى. "پارتىياعا كىرگەننەن كەين، مەنىڭ ئوردا ماۋ زىدۇڭدى قىزۇ سۇيگەن سۇيىسەنشلىگىم وزگەشە بولدى. بۇرىنقى قۇربان تۇلىم العىس ايتۇ ۇشش شاپاغاتشىنى قىزۇ سۇيگەن بولسا، قازىر مەن پرولەتارىيات جاۋىنگەرنە اينالدىم، ئوردا ماۋ زىدۇڭمەن سۇيىكەتتى جولداس بولدىم. ئوردا ماۋ زىدۇڭ باششەلسىق تەكەن سوتسىيالىزم، كوممۇنىزم قۇرۇۋىلىشى مەنىڭ ومىرلىك كۆرەس نىساناما اينالدى"، - دەدى قۇربان تۇلىم تەرەڭ سەزىمەن.

پەرزەنتتەرىن ەرتىپ بۇرىن تۇرغان جەركەپەگە بارىپ، ۇل - قىزدا. رىن بۇرىنقى كەيدى - كەيەمال كۇندەردى ۇمىتتاۋعا تاربيەلەدى؛ سوتسىيالىستىك قۇربانلىقتا ۇز باسنان باستاپ، جاپالىق مەنەن ەڭبەك تەپ، تەخنىكا ۇيرەنىپ، ۇلكىلى بولۇعا ۇمىتلىدى؛ ئوردا ماۋ زىدۇڭغا خات جازىپ، كوممۇنىستىك دامىتۇ جاعدا - يىن جانە ۇز تۇرمىسىندى ۇزگەردىسەتەردى مالىمەتتەدى... وتكەن جاپالىق كۇندەردى ەسكە الىپ، بۇگىنگى قۇدا - نىشى شاعىن وي ەلەگىنەن وتكىزگەن قۇربان تۇلىم جان سالا سەتتەپ، ۇساق - تۇيەك وزگەرىستەرىمەن قاسنىداغىلار - دى پارتىيانىڭ مەيىر - شاپاغاتىن ۇمىت - پاۋعا تاربيەلەدى.

قۇربان تۇلىمنىڭ نەمەرىسى ۇمات - سايدى ايسا بالا كەزىنەن شەشەسىنىڭ اتاسى جاپالىق ايتقان اڭگىمەلەرىن ەستىتىن، باستاۋىش مەكەتتەپ قۇلىغىدا دا اتاسىنىڭ خىيالىلار بار ەكەننى كورگەندە، ول قاتتى ماقتانىش سەزىنەتتىن، ونىڭ بالا جۇرەگىدە پارتىيانى ۇسۇيۇ - پىسسا، ۇداننى ۇسۇيۇدىكى ۇلى جەرگىلىكتى ەڭ جاقسى ۇنىمەدى تاڭداپ، ئوردا ماۋ زىدۇڭغا الا بارماق - شى بولدى. "قۇربان تۇلىمنىڭ جىيەنشە - رى رۇجىام ۇماتسايدى قۇربان تۇلىم ەستەلىك ساراينە ەكسكۇرسىيالاۋىشلارغا وسى اڭگىمەنى ۇنەمى ايتىپ بەردەدى. 1958 - جىلى 6 - ايدىڭ 28 - كۈنى 75 جاستاى قۇربان تۇلىم مەملەكەتتىك ەڭبەك ەرى رەتتەندە، جۇڭخۇا خالىق قورالى تاستاپ، ئوردا ماۋ زىدۇڭدى كوردى. ئوردا ماۋ زىدۇڭ نىقالاسپەن ونىڭ الدىنا بارىپ، ونىمەن ۇزاققا دەين قول سىققان بىلاي دەدى: "شىنجاڭداى از ۇلت بۇقاراسى نەتكەن جاقسى دەسەڭىز - شى، وسىنىڭمەن سىتان ەسكەكە ۇمىنەن مەنى كورۇڭگە كەلپتى". وسى كەزدە ۇبىر شەتتە تۇرغان شىنخۇا اڭگىنىشىنىڭ ۇنلىشىشى خۇۋ بو تالاي زاماننان بەرى ەل اۋزىندا اڭمىزعا اينالغان سول ۇبىر سۈرەتتى تەزىدەپكەن ۇتۇسىرىپ الدى.

سوزىمەن دە، نىسبەن دە ونەڭگە بولۇپ، پارتىياعا بەرگەن ايسىندى ۇادەسنى امالياتتا ايكىلەدى
جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىغا دەگەن شەكسىز سەنمەن 1959 - جىلى

نىڭ باسالقاسى شاڭ شياۋگاڭ تىلىشىگە. "مەجەمەن 7 - ايدىڭ 30 - كۇنى - نەن بۇرىن تەرىمىنل عىماراتنىڭ بەتون قۇربلىمىنىڭ توبەسىن جابۇ ورنىدا لادى؛ 9 - ايدىڭ 30 - كۇنىنەن بۇرىن تەرىمىنل عىماراتنىڭ ۇبىرىنى كەزەڭدەڭدى بولات قۇربلىمىنىڭ توبەسىن جابۇ ورنىدا لىپ، ۇشۇ ۇماعىنىڭ باتىس كىرۇ الاڭخىنىڭ جەر استى قۇربلىمى نۇتاستىرىلادى؛ 12 - ايدىڭ 15 - كۇنىنەن بۇرىن تەرىمىنل عىماراتنىڭ ۇبىرىنى كەزەڭدەڭدى مەتال ۇيلەر قابىرغالارنىڭ جاشە قاتلىقلارنىڭ %50 ى ورنىدا لىپ، ۇشۇ ۇماعىندا جاشادان سالنىغان 2 - 3 - سىرەمعا جولى ۇماعىنىڭ توبىراعىن

تولتۇرۇ جۇمىسى بىتەدى"، - دەدى وسى سەرىكتەستىكتىڭ باس دېرەكتو - رى لي پەيۋى تانىستىرىپ. ۇرۇمچى ۇجەجىن وزگەرتىپ، كە - ڭەيتىپ سالاۋىنچەنەرياسى - ەلمىزىڭ باتىس ۇغر نەگىزىڭ قۇربلىمى سىنداى ىنچەنەرياسى. نىساننىڭ سالىنۇى ەلمىزىڭ ۇدەگى ۇجەبەۋدە ماڭزىدى مان الادى.

تىرى كەزىنەن قالغان 60 تان استام زات، بەيجىڭ كىنو ەرەكتى فېلىم ستۇدىياسى تۇسىرىگەن ەرەكتى فېلىم سىياقتى دىبىس - كەسكىن ماتەرىيالدار بار... ۇرۇمچى كۈنە سۇرەت، ۇرۇمچى كۈنە زات ۇبارى قۇربان تۇلىم - ۇس جۇزىنىڭ ارەكەتمەن ناڭداۋىلى كوممۇنىستىك ايسىندى ۇادەسنى امالياتتا ايكىلەگەننى جاندى بەينەلەپ تۇر.

ۇرپاقتارىن اناردىڭ دانىندەي تەمىز ۇيسۇغا تاربيەلەدى

1964 - جىلى قۇربان تۇلىم ئوردا ماۋ زىدۇڭغا جازغان خاتىدا: "مەن ۇر - باقتارىمدى پارتىياعا جانە سىزگە ماڭگى نەسۇگە تاربيەلەيمەن" دەپ جازدى. قۇربان تۇلىمنىڭ ۇرپاقتارىنىڭ نىشە - دە رۇجىام ۇماتسايدى ەڭ جاقسى دالەل. 2012 - جىلى رۇجىام ۇماتسايدى داڭقىمەن ەلمىزىڭ تۇغۇش ۇياماتكاسى - "لياۋنىڭ ۇياماتكاسىنداى" ايدەل اسكەرىگە اينالىپ، قۇربان تۇلىمنىڭ ارمانىن ورنىداى. ول بىلاي دەدى: "مەن 6 جاسىدا ۇلكەن ناغاشى اتامنىڭ ۇرپاغمى اسكەرىگە قاتنىسسا دەپ ارمانداغانن كەينەن ۇنەمى ەستىتىن دەم، اكەمنىڭ دەنساۋلىقى جاقسى بولمىغاندىقتان، بۇل ارماندى جۇ - زەگە اسرا ەلادى. ۇزىمنىڭ اسكەرىگە قاتنىسۇ سىندى ارماندى جۇزەگە اسىر - عانمىدى ماقتانىش سەزىنەمەن".

2014 - جىلى رۇجىام ۇماتسايدى كەريا ۇداننى قايتىپ، قۇربان تۇلىم ەس - تەلىك ساراينىڭ ۇسۇندىرۇشى بولدى، "قۇرباننىڭ ۇرپاقى رەتتەندە، پارتىياعا العىس ايتۇ، پارتىيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسۇ، پارتىياعا نەسۇ قانمىدا اعىپ جاتقان گەن، مەن ۇلكەن ناغاشى اتام - نىڭ خىيالىسىن ماڭگى جىرلاپ، ۇرپاق - تان - ۇرپاققا دەين رۇمىن ساۋلەلەندى - رە بەرمەن"، - دەدى ول.

قۇربان تۇلىمنىڭ اتا مەكەنى تۇرقازاۋىلىنىدا ۇر ۇلت كادىر - بۇقارال - سى ۇس جۇزىنىڭ ارەكەتتەرىمەن قۇربان اتايدىڭ پارتىيانى قىزۇ ۇسۇيۇ، وتاندى قىزۇ ۇسۇيۇ، جۇڭخۇا ۇلتى ۇلى شىڭراغىن قىزۇ ۇسۇيۇ رۇمىن جالغاستى - رىپ، ۇر ۇلت بۇقاراسى اناردىڭ دانى - دەي تەمىز ۇيسۇدا. "قۇربان تۇلىم ەڭبەكتى ۇسۇيدى، پارتىيانى ۇسۇيدى، وتاندى ۇسۇيدى، سوتسىيالىزمىدى ۇسۇيدى، ونىڭ كەشىر - مەسىن ۇبىر ۇبارمىز بىلەمىز". جاسى 70 كە تاياعان كەريا ۇداننى سەنى بازار قالاشى لياۋجۇڭ قىستاندىغا كەس - تەشلىك شەبەرى، بايۇ باستاماشسى مەڭلاشخان ۇماتسادىق بىلاي دەدى: "ۇر جىلى 1 - شىلدە، 1 - قازاندا مەن قىزەتەرلەردى قۇربان تۇلىم ەستەلىك ساراينە ەرتىپ بارامىن، مەن ولارغا ۇنەمى قازىرگى تۇرمىسىمىزدى قاستىرلەپ، ۇنەمى العىستى سەزىمەن جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ باس - شىلىغىدا كورىكتى مەكەندى بىرگە قۇ - رايىق دەپ ايتىپ وتىرامىن".

نىڭ باسالقاسى شاڭ شياۋگاڭ تىلىشىگە. "مەجەمەن 7 - ايدىڭ 30 - كۇنى - نەن بۇرىن تەرىمىنل عىماراتنىڭ بەتون قۇربلىمىنىڭ توبەسىن جابۇ ورنىدا لادى؛ 9 - ايدىڭ 30 - كۇنىنەن بۇرىن تەرىمىنل عىماراتنىڭ ۇبىرىنى كەزەڭدەڭدى بولات قۇربلىمىنىڭ توبەسىن جابۇ ورنىدا لىپ، ۇشۇ ۇماعىنىڭ باتىس كىرۇ الاڭخىنىڭ جەر استى قۇربلىمى نۇتاستىرىلادى؛ 12 - ايدىڭ 15 - كۇنىنەن بۇرىن تەرىمىنل عىماراتنىڭ ۇبىرىنى كەزەڭدەڭدى مەتال ۇيلەر قابىرغالارنىڭ جاشە قاتلىقلارنىڭ %50 ى ورنىدا لىپ، ۇشۇ ۇماعىندا جاشادان سالنىغان 2 - 3 - سىرەمعا جولى ۇماعىنىڭ توبىراعىن